

DRŽAVNI ARHIV U SPLITU

Sumarni inventar fonda

HR-DAST-218
LUČKI URED KAŠTELA
(1944.-1990.); 1944.-1946.

1. IDENTIFIKACIJA

1.1. Identifikacijska oznaka /signatura/ Klasifikacijska oznaka	HR-DAST-218 A.5.7.
1.2. Naslov	Lučki ured Kaštela
1.3. Vrijeme nastanka gradiva	1944.-1946.
1.4. Razina opisa	fond
1.5. Količina i nosač zapisa	1 kutija, 2 sveska; 0,12 d/m

2. KONTEKST

2.1. Naziv stvaratelja

Lučka ispostava

Kaštel Lukšić

Kaštel Stari

Kaštel Sućurac

2.2. Upravna povijest

Uoči kraja Drugog svjetskog rata 1944. godine njemačka vojska se povlači iz Dalmacije. Split je oslobođen 26. listopada 1944. godine a zatim su 28 listopada¹, vojne jedinice Komande mjesta Split ušle u Kaštela.

Formalno rat je još trajao i sve javne djelatnosti na oslobođenom teritoriju bile su pod vojnom upravom. Stab IV Pomorskog obalnog sektora NOVJ vodio je završne pomorske ratne operacije u Dalmaciji te je preuzeo i nadzor lučkih ureda. Za područje Kaštela, umjesto u Kaštel Lukšiću gdje je do tada postojao lučki ured, osniva se Lučka ispostava u Kaštel Starom preko koje se odvijao pomorski promet i opskrba NOVJ². U isto vrijeme uspostavljen je i redoviti lokalni pomorski promet iz Kaštel Sućurca prema Splitu i drugim slobodnim lukama.

Slijedeće godine, nakon formalnog završetka Drugog svjetskog rata nova država D F Jugoslavija donosi Zakon³ i Uredbu⁴ o Glavnoj pomorskoj upravi. Tim zakonskim odredbama svi pomorski poslovi prelaze u nadležnost Ministarstva Saobraćaja. Stvorena je nova struktura pomorske uprave. Dio te strukture je i lučki ured Kaštela koji je u nadležstvu Lučke kapetanije Trogir a ova je podređena Lučkom poglavarstvu u Splitu. Svim tim ustanovama ravna Uprava pomorstva sa sjedištem u Splitu i to prema uputama Ministarstva saobraćaja u Beogradu.

U socijalističkom razdoblju, koje slijedi, tj. nakon donošenja Ustava 1946. godine struktura uprave pomorstva se birokratizira. Formalne zakonske promjene, promjene ustroja i naziva pomorske uprave su vrlo česte. Uz sve navedeno, zahvaljujući dugoj pomorskoj tradiciji, poslovi skrbi za luke, brodovlje, ribarstvo i pomorce na području Kaštela redovito se i uspješno obavljaju. Danas je sjedište lučkog ureda za Kaštela u Kaštel Gomilici.

2.3. Povijest arhivskog fonda

Državni arhiv u Splitu je 1983. godine zaprimio od Lučke kapetanije Split, Ispostava Trogir, arhivsko gradivo nastalo djelatnošću više stvaratelja. Prigodom sređivanja, slijedom principa provenijencije i primjenom klasifikacije arhivskih fondova i zbirki gradivo je razdvojeno na više fondova. Između ostalog identificirano je i gradivo nastalo djelatnošću *Lučke ispostave Kaštela* u razdoblju 1944-1946. godine koje je opisano i prezentirano ovim obavijesnim pomagalom.

¹ Kronologija Splita 1941-1945, str. 350, Institut za historiju radničkog pokreta Dalmacije, Split 1979.

² HR-DAST 218 Lučka ispostava Kaštela, Djelovodni spisi, studeni 1944, (prepiska između Komande mjesta Kaštela, Štaba mornarice NOVJ, Lučke ispostave Kaštel Lukšić i Lučke ispostave Kaštel Stari)

³ SL DFJ 54/1945

⁴ SL DFJ 61/1945

2.4. Način preuzimanja

Gradivo je zaprimljeno 26.12.1983. godine uz Zapisnik i primopredajni popis broj 236/1-83 i upisano je u Knjigu primljenog arhivskog gradiva Državnog arhiva u Splitu pod brojem 325, str. 216.

3 SADRŽAJ I USTROJ

3.1. Sadržaj

Gradivo čine opći djelovodni spisi od studenog 1944. do kraja 1945. godine. Upisnici spisa nisu sačuvani. Spisi teku u kontinuitetu od br. 1 do br. 766. Sadržaj im čine upute i naredbe viših nadležstava vezane istim brojem s izvješćima stvaratelja, u početku sa sjedištem u Kaštel Lukšiću a zatim u Kaštel Novom. Naredbe i upute do polovine 1945. godine stizale su uglavnom od vojnih zapovjedništava a zatim od viših upravnih nadležstava (*Lučka kapetanija Trogir, Lučko poglavarstvo Split i Uprava pomorstva u Splitu*) Spisi sadrže podatke o stanju obale, o ratnoj šteti, o plovilima male obalne plovidbe, svjetionicima, sigurnosnom stanju u luci, zaposlenicima i ostalim poslovima iz nadležnosti stvaratelja. Tu su i dnevna izvješća o broju prevezenih osoba, količini i vrsti i robe za vojne potrebe.

Sačuvane su i posebno vođene evidencije (dva sveska) redovitog pomorskog prometa koji je krajem 1944. godine uspostavljen u Kaštel Sućurcu.

3.2. Odabiranje, izlučivanje i rokovi čuvanja

S obzirom na malu količinu sačuvanog gradiva i razdoblje prijelaza iz ratnog u mirnodopsko stanje u kojem je gradivo nastalo, pri sređivanju nije bilo izlučivanja. Gradivo je određeno za trajno čuvanje.

3.3. Dopune

Očekuje se preuzimanje gradiva istog stvaratelja za razdoblje do 1990. godine.

3.4. Plan sređivanja

Gradivo je sređeno uspostavom dvije serije. Prvu seriju čine djelo vodni spisi složeni kronološki po protokolarnim brojevima. Druga serija su evidencije redovitog pomorskog prometa.

Struktura fonda:

1. LUČKA ISPOSTAVA KAŠTELA		
Serije	Sadržaj	Tehničke jedinice
1.1. <i>Kaštel Lukšić-Kaštel Stari</i>	Opći spisi 1-766 studeni 1944. - prosinac 1945.	kutija
		1
2.1. <i>Kaštel Sućurac</i>	Upisnik dolazaka i odlazak brodova 28.11.1945. -26.07.1945. 21.10.1945. -14.09.1946.	svezak
		2 3

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

4.1. Uvjeti dostupnosti

Gradivo je dostupno korisnicima sukladno *Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima* (NN 105/97), *Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva* (NN 67/99) i *Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i radu čitaonice Državnog arhiva u Splitu*.

4.2. Uvjeti objavljivanja i umnožavanja

Umnožavanje i objavljivanje je sukladno *Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i radu čitaonice Državnog arhiva u Splitu* i *Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva* (NN 67/99).

4.3. Jezik i pismo

Jezik je hrvatski. Pismo je latinica.

4.4. Tvarne značajke i tehnički uvjeti

Spisi su dobro sačuvani.

4.5. Obavijesna pomagala

Obavijesno pomagalo je ovaj sumarni inventar načinjen u Državnom arhivu u Splitu.

5. DOPUNSKI IZVORI

5.1. Dopunski izvori

U Državnom arhivu u Splitu dopunski izvori su arhivsko gradivo viših nadležstava stvaratelja, arhivski fond oznake HR-DAST-635 Lučka kapetanija Trogir (1944.-1945.); 1944.-1945. i HR-DAST-123 Pomorska uprava u Splitu (1945.-1949.);1945./1952.

5.2. Bibliografija

Beuc, Ivan: *Povijest institucija državne vlasti u Hrvatskoj (1527-1945)*, Zagreb 1969.

Holjevac Tuković, Ana: *Uloga republičkih Ministarstava u upravi Narodne republike Hrvatske (1945-1953)*, Arhivski vjesnik 45 (2002)

Pribilović, Kažimir: *Četvrti pomorski obalni sektor Mornarice NOVJ1943- 1945*, Split Beograd 1988.

Izdanja Instituta za historiju radničkog pokreta Dalmacije.

6. KONTROLA OPISA

6.1. Pravila

Opća međunarodna norma za opis arhivskog gradiva ISAD(G), Hrvatski državni arhiv, 2. izdanje, Zagreb 2001.

6.2. Nadnevak izrade opisa

Državni arhiv u Splitu, siječanj 2015.

Opis izradila Gordana Tvrđić

